

Checklista för barns rättigheter

Frågor som ska besvaras vid beslut

Inför beslut ska nedanstående fyra frågor besvaras. Svaren redovisas antingen genom att fylla i detta dokument, eller besvara frågorna direkt i protokoll, tjänsteskrivelse eller motsvarande.

Det viktigaste är att beslutsunderlaget innehåller en analys av hur ett beslut påverkar barn och hur deras rättigheter tas tillvara. Checklistan ska användas vid beslut som indirekt eller direkt rör enskilda barn eller barn som grupp.

Om ett beslut inte rör samtliga artiklar i nedanstående frågor ska det framgå. Likaså ska det framgå ifall ett beslut inte berör barn, och om så är fallet ska det framgå varför det aktuella beslutet inte berör barn.

Artikel 2 – principen om icke diskriminering av barnet

Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

- Hur har hänsyn tagits till att barnet/barnen har samma rättigheter och lika värde samt att barnet/barnen inte diskrimineras på någon grund i beslutet?

Artikel 3 – principen om barnets bästa

- På vilket sätt har barnets/barnens bästa kommit i främsta rummet i beslutet?
- Om beslutet inte har tagits med hänsyn till barnets/barnens bästa, förklara varför:

Artikel 6, 19 och 23: rätt till liv, överlevnad och utveckling av sin fulla potential

- På vilket sätt har barnets/barnens rätt till liv, överlevnad och utveckling samt rätt till skydd mot fysiskt och psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av förälder eller annan som har hand om barnet/barnen beaktats i beslutet?

- På vilket sätt har funktionshindrade barns rätt till ett fullvärdigt liv och aktivt deltagande i samhället beaktats?

Artikel 12 – principen om delaktighet:

- På vilket sätt har barnet/barnen fått uttrycka sin mening och varit delaktiga i beslutet?
- Hur har barnets/barnens åsikt beaktats i förhållande till barnets/barnens ålder och mognad?
- Hur många och vilka barn har varit delaktiga?
- Om barn inte har varit delaktiga, förklara varför:

Manual till checklistan

Trelleborgs kommun har sedan 2004 haft en barnchecklista. Den har nu reviderats, bl.a. genom att kryssfrågorna tagits bort och ersatts med frågor som innebär redogörelse i löpande text.

Syftet med barnchecklistan är att bedöma vilka konsekvenser beslut får för barn och i vilken utsträckning barns rättigheter tas tillvara.

I juni 2013 antog kommunfullmäktige Trelleborgs kommuns lokala strategi gällande barns rättigheter, (Dnr KS 2013/376). Som framgår av strategin ska barns rättigheter beaktas på ett så tidigt stadium som möjligt vid alla kommunala beslut. Utgångspunkten i såväl strategin som checklistan är FN:s barnkonvention. Checklistans frågor utgår från artiklarna 2, 3, 6, 12, 19 och 23.

Barnkonventionen består av totalt 54 artiklar, varav artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna. Alla övriga artiklar ska därför betraktas med huvudprinciperna "som glasögon".

Vem är barn? Varje människa under 18 år.

När och hur ska checklistan användas?

Checklistan ska användas vid beslut som indirekt eller direkt rör enskilda barn eller barn som grupp.

Det kan t.ex. handla om ärenden som rör boende, familjesituation, miljö, ekonomi, lek, trafik, samhällsplanering, kollektivtrafik, tillgänglighetsfrågor, verksamhet vid förskola/skola eller frågor som rör kultur- och fritidsverksamhet. Sammantaget är det väldigt många beslut som indirekt eller direkt påverkar barn. Ett samhälle som är bra för barn är även bra för vuxna.

Frågorna i checklistan ska besvaras. Om ett beslut inte rör samtliga artiklar ska det framgå. Om det utöver frågorna i checklistan finns behov av att åberopa fler artiklar ur FN:s barnkonvention går det givetvis bra att göra det.

Mer information om artiklarna i FN:s barnkonvention finns på:

<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/234752>

<http://unicef.se/barnkonventionen>

Uppföljning av barnchecklistans användning

Barnchecklistans användning kommer att följas upp årligen via barnbokslutet. Uppgifter om antal ärenden samt konkreta exempel på ärenden där barnchecklistan använts kommer då att efterfrågas.

Den nämnd som varit "bäst i klassen" på att använda barnchecklistan kommer att få en utmärkelse, som delas ut av Ungdomsforum i samband med att barnbokslutet behandlas i kommunfullmäktige.